

นราภานุกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทย์และกิจกรรมมหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกย์น แสตนเดอร์. "การทดลองใช้เก้าจตุร์สหสอดคล้องความคล่องแคล่วและฝีกระบบทัวใจและหลอต เลือด." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต นักศึกษาไทยลั้ย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

ชนิชฐา พูลสวัสดิ์. "การเปรียบเทียบผลการออกกำลังกายโดยการวิ่ง เที่ยวบ้านการซึ้งภาระอยู่ กับก้าวเที่ม่ต่อสมรรถภาพทางกาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชา ผลศึกษา นักศึกษาไทยลั้ย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

คณินนิจ พงศ์ถาวรกล แล้วคณหมายนาลศศิร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ล้มเหลวหรือชนะของ การไฟล์เวียน. ฝ่ายการพิมพ์ สำนักพิมพ์แมคจำกัด, 2529.

จราษฎร ธรรมนิทร์. กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของการออกกำลังกาย. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ ผลศึกษา 2519.

_____ . กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของการออกกำลังกาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

เจริญ นุกูลสุวรรณ "บทบาทการออกกำลังกับการลดน้ำหนัก" เอกสารทางวิชาการ. ศูนย์วิภาคศาสตร์การกีฬา องค์การล่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, 2521.

เฉลิม ชัยวัชราภรณ์. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง คลื่นไฟฟ้ากับการออกกำลังกาย. ภาควิชาผลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ชุมพันธุ์ อ่องจิต. คลื่นไฟฟ้าหัวใจคลินิก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร, 2525.

ชูศักดิ์ เวชแพทย์. อีเล็คโทรอนิคส์ทางการแพทย์. โครงการล่งเสริมการแต่งตั้งรา กบวงมหาวิทยาลัย, 2527.

ธุติกา ศิริสุขเจริญพร. "ความล้มเหลวระหว่างครรชนีประจิวิภานของร่างกายกับความสามารถ ในการจับออกเชิงได้สูงสุด." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ ประจำปี, 2525.

วิจัยนี้ เอื้ออำนวย และดุษฎี ทัศนาณท์. "การเปลี่ยนแปลงคลื่นไฟฟ้าหัวใจในผู้ป่วยติดยาเส้นคิด."

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.

ประคอง กรรณา. สัตวิศวศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนา พานิช, 2529.

ประพันธ์ กิ่งมีงา. วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ, 2515.

ณัฐชัย มหาไตรภพ และศิริชัย เอกลันติวงศ์. "ผลของการสูบบุหรี่ต่อการเปลี่ยนแปลงคลื่นไฟฟ้าหัวใจในบุคคลที่ไม่สูบบุหรี่มาก่อน." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2520.

ไฟวินทร์ จำลองราชภรร. การสร้างแบบทดสอบประลักษณ์ของระบบไหลเวียนโลหิตด้วยการวิ่ง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

วิริยา บุญชัย. การทดสอบและวัดผลทางพลศึกษา. นิพนธ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สมศรี ดาวฉาย. การวิเคราะห์คลื่นไฟฟ้าหัวใจสำหรับพยาบาล สำนักพิมพ์แมค, 2530.

สันติ โภคสมบัติ ความลับนักเรียนระหว่างความจำปอดกับประลักษณ์ของระบบไหลเวียนโลหิตและระยะเวลาในการกลืนลมหายใจ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

อันเด็ต อัคชู. สรีรวิทยาการออกกำลังกาย. แผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

สรีรวิทยาการออกกำลังกาย. นิพนธ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

อดิศร คันธรส. "ผลการฝึกแบบทฤษฎีเวียนที่มีต่อความอุตสาหะของระบบไหลเวียนโลหิตและเบอร์เชนต์ไขมันของร่างกายของผู้ชายสูงอายุ." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

อมรา มลิลา และคณะ. สรีรวิทยาเบื้องต้น เล่ม 1 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2523.

ການຮ້ອງກັນ

- Astrand, Per - Olof. "Estimation of the Maximal Oxygen Uptake on Basis of the Heart Rate Response to Submaximal Work Load," Textbook of Work Physiology 2nd ed., New York: MacGraw-Hill Book Company, 1970.
- Astrand, Per - Olof and Rodahl, Kaare. Textbook of Work Physiology 2nd ed., New York : MacGraw-Hill Book Company, 1970.
- Avent, Henritta H., Cambell, Donald E., Malina, Robert M., and Harper Albert B. "Cardiovascular Characteristics of Selected Track Participants in the First Annual DGWS Track and Field Meet." The Research Quarterly 42 (October 1971) : 440 - 443.
- Bucher, Charles A. Administration of School and College Health and Physical Education Program 5th ed., Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1967.
- Champlin, Ellis. Physical Education and the Good Life Springfield College Bulletin, November, 1955.
- Corbin, Charles B. and Others. Concepts in Physical Education Printed in the United States of America, Wm.C.Brown Company Publishers, 1971.
- Covey, Richard Bryant. "The Effects of Training at Various Heart Rate Intensities on Cardiorespiratory Fitness," Dissertation Abstracts International 43 (September 1972) : 1006-A.
- Cureton, Thomas Kirk, Jr. Physical Fitness of Champion Athletes Urbana: The University of Illinois Press, 1951.

- Custer, Sally J., and Chaloupka, Edward C. "Relationship between Predicted Maximal Oxygen Consumption and Running Performance of College Females," The Research Quarterly 48 : 47 - 50, March, 1977.
- Devries, Herbert A. and Carl, E. klafs. "Prediction and Maximal Oxygen Intake from Submaximal Test," Research Paper Presented at the American College of Sports Medicine Hollywood, California, W.B. Saunders, 1964.
- _____. "Prediction of Maximal Oxygen Intake from Submaximal Test," Journal of Sports Medicine 5 : 207 - 214, August, 1965.
- Faria, Irvin E. "Cardiovascular Response to Exercise as Influenced by Training of Various Intensities," Research Quarterly 41 (March 1970) : 44 - 50.
- Frank, Irwin Katch. "Optimal Duration of Heavy Work Endurance Test in Relation to Oxygen Intake Capacity," Dissertation Abstracts International 31 (April 1971): 5181-A.
- Getchell, Leoy H., Donald Kirkendall and Robbins Gwen. "Prediction of Maximal Oxygen Uptake in Young Adult Women Joggers," Research Quarterly 48 : 61 - 67, March, 1977.
- Gregory, John Douglas. The Relationship of the Twelve-Minute Run to Maximal Oxygen Intake Master's Thesis Mankato State College, 1970.

- Hartung, G Harley and Nouri, Soraya. "The Precordial T-Wave during Exercise and Recovery in Middle-Age Runners and Non-Exercisers." Journal of Sports Medicine and Physical Fitness 19 (September 1979) : 285 - 289.
- Hoette, Christy A., and Wolff, Gerald A. "Cardiac Function and Physical Response of 146 Professional Football Players to Graded Treadmill Exercise Stress." Journal of Sports Medicine and Physical Fitness 26 (March 1986) : 34-42.
- Holt, Hansford Elliot. "Two Jogging Programs of Different Speeds Related to Cardiovascular Fitness of Middle-Age Men," Dissertation Abstracts International 33 (November 1972) : 2149-A.
- Katch, Frank Iruin. "Optimal Duration of Heavy Work Endurance Test in Relation to Oxygen Intake Capacity," Dissertation Abstracts International 31 : 5181-A, July, 1970.
- Kearney, Jay T. and Willian C. Byrnes. "Relationship between Running Performance and Predicted Maximum Oxygen Uptake among Divergent Ability Groups," Research Quarterly 45 : 9 - 15, March, 1974.
- Meyers, Carlton R. and Erwin, Blesh T. Measurement in Physical Education New York: The Ronald Press Co., 1962.
- Ribisl, Paul M. and William A. Kachadarian. "Maximal Oxygen Intake Prediction in Young and Middle-aged Males," Journal of Sports Medicine and Physical Fitness 9 : 17 - 22, March, 1969.
- Saltin, B. and P.O.Astrand. "Maximal Oxygen Uptake in Athletes," Journal of Applied Physiology 23 : 353, 1967.

Schneider, Physiology of Exercise Saint Louis: The C.V. Mosby Co.,
1967.

Wilmore, Jack H. "Maximum Oxygen Intake and Its Relationship to
Endurance Capacity on a Bicycle Ergometer," Research
Quarterly 40 : 203 - 210, June, 1967.

Yeager, A. Susan, and Brynteson, Paul. "Effect of Varying Training
Period on Development of Cardiovascular Efficiency of College
Women," The Research Quarterly 41 (October 1970) : 589-592.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยุทั่วพญาไท
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

- ใบบันทึกผลการทดสอบคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และจักรยานของอสตรานต์
- วิธีการวัดสมรรถภาพในการจับอุอกซิเจนสูงสุด
- วิธีการวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ

คุณปี่วิทยุทรัพยากร
จ.ฟ้าลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อ.ฟ้าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบบันทึกผลการทดสอบคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และจัดรายการของอสตราณ์

ชื่อ..... อายุ..... ปี

1. ส่วนสูง..... เซนติเมตร น้ำหนัก..... กิโลกรัม

2. ชีพจรขณะพัก..... ครั้ง/นาที

3. คลื่นไฟฟ้าหัวใจ

PR Interval วัดใน Limb lead II.....

ST Interval วัดใน lead.....

QRS Interval วัดใน chest lead 5.....

R-wave วัดใน chest lead 5..... chest lead 6.....

T-wave วัดใน chest lead 5..... chest lead 6.....

S-wave วัดใน chest lead 1.....

4. ทดสอบความสามารถในการใช้ออกซิเจนสูงสุด

ชีพจรในนาที 1.....

ชีพจรในนาที 2.....

ชีพจรในนาที 3.....

ชีพจรในนาที 4.....

ชีพจรในนาที 5.....

ชีพจรในนาที 6.....

ชีพจรในนาที 7.....

ชีพจรในนาที 8.....

ความดีดขึ้นของสายพาน..... กิโลปอนด์

ค่าเฉลี่ยของชีพจรในช่วงภาวะคงที่..... ครั้ง/นาที

ค่าการจับอออกซิเจนสูงสุด..... ลิตร/นาที

ค่าที่ปรับเข้ากับอายุของผู้ทดสอบ..... ลิตร/นาที

การเปลี่ยนค่าการจับอออกซิเจนสูงสุด..... มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที

วิธีการวัดความสามารถในการจับอุอกซิเจนของօอสตราณ์

1. ผู้รับการทดสอบนั่งพักก่อนทำการทดสอบ ต้องไม่ออกร้าวกล้าวภายในอย่างน้อย

1 ชั่วโมง

2. หลังจากรับประทานอาหารมาแล้วต้องไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง จึงจะเข้าทำการ

ทดสอบได้

3. ผู้ทดสอบต้องไม่สูบบุหรี่อย่างน้อย 1 ชั่วโมง

4. เมื่อผู้รับการทดสอบนั่งพักจนมีอัตราชีพจรปกติ จึงลงมือทดสอบ

5. ปรับอานาแฟและแยนต์ในพอเพียงกับผู้ทดสอบ และให้อยู่ในท่าที่ส่วนยาน จัดส่วนสูงของอานให้ราบลื่นจัดเรียงได้ส่วนยาน เมื่อผู้ทดสอบนั่งนานาแฟแล้ววางเท้าบนชาจะไม่เหยียดตึงจนเกิดไป และจะไม่อมากกว่า 115 องศา

6. ใช้น้ำหนักตัว 2 กิโลปอนด์

7. ถีบจักรยานด้วยความเร็วในอัตรา 50 รอบต่อนาที เป็นเวลา 7 นาที

8. จับชีพจรทุก 7 นาที โดยจับเนียง 10 ครั้ง ของการเดินของหัวใจ แล้วนำเวลาที่ได้มาเปรียบเทียบค่าจากตาราง เทียบเวลา กับจำนวนชีพจร จนครบ 7 นาที แล้วให้ถีบไปจนอัตราการเดินของหัวใจเข้าสู่ภาวะเดิม ประมาณ 4-6 นาที จึงให้หยุดถีบจักรยาน

9. นำค่าอัตราการเดินของชีพจารหั้ง 7 นาที มาหาช่วงอัตราการเดินของหัวใจในภาวะคงที่ (Steady State)

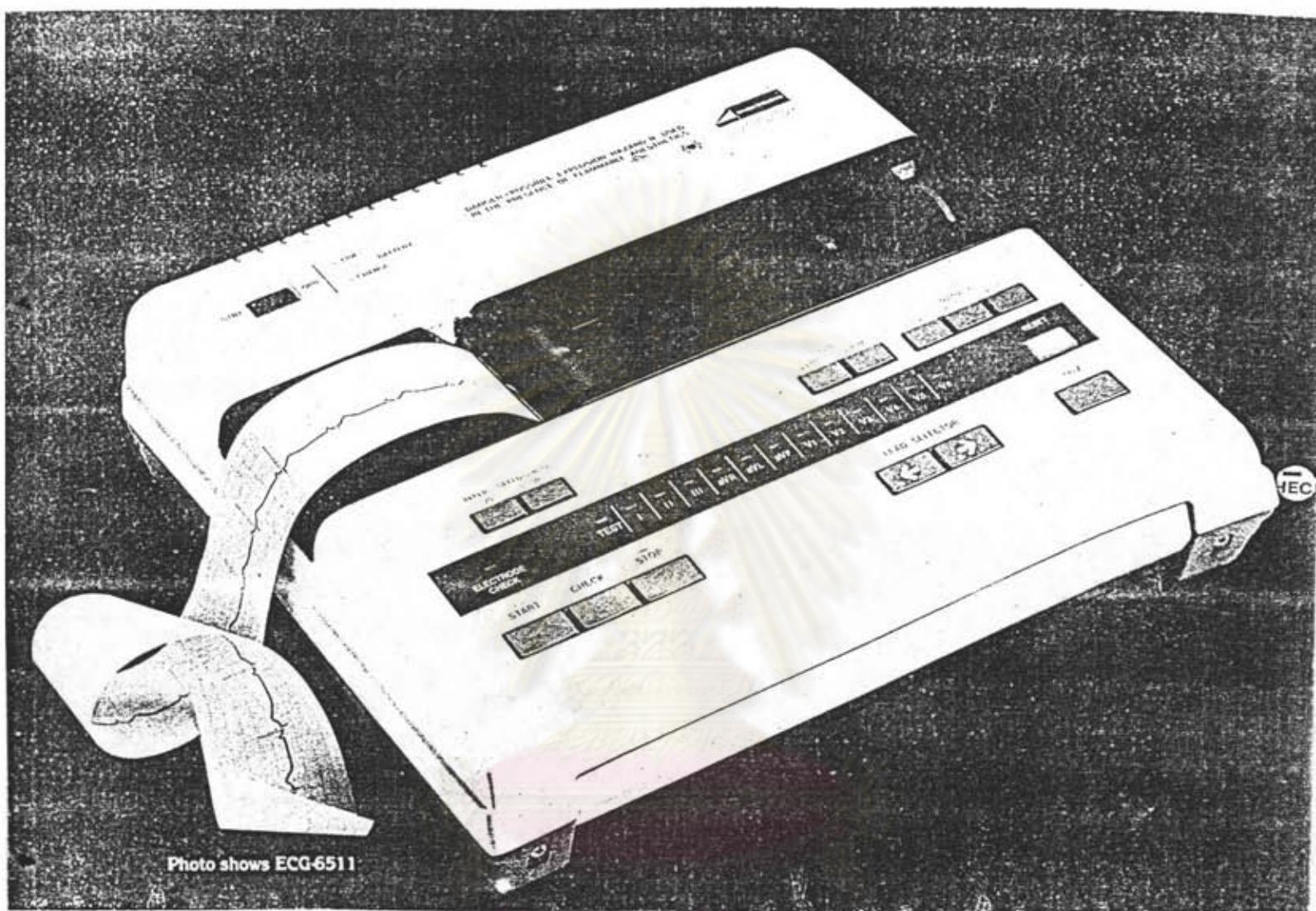
10. นำค่าเฉลี่ยของ Steady State ของชีพจาร ไปเทียบตารางการใช้ออกซิเจน สูงสุดตามขนาดของงาน (Work load) ที่ตั้งไว้ คิดเป็นลิตรต่อนาที

11. นำค่าความสามารถในการจับอุอกซิเจนสูงสุดที่ได้มาแก้ค่าพยากรณ์ โดยปรับเข้ากับอายุของผู้ทดสอบ (หน่วยเป็นลิตรต่อนาที) ไปเทียบกับน้ำหนักตัว และเปลี่ยนหน่วยเป็นมิลลิลิตรต่อกิโลกรัมต่อนาที เป็นค่าความสามารถในการจับอุอกซิเจนสูงสุดที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

วิธีการวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (Electrocardiogram) (ECG)

การบันทึกคลื่นไฟฟ้าหัวใจเพื่อประกอบการวินิจฉัยจะใช้เครื่องชนิดที่บันทึกลงบนกระดาษกราฟ และทำการบันทึก 12 ลีดมาตรฐาน

- ให้ผู้เข้ารับการตรวจต่อเลือด ถอดถุงเท้า รองเท้า ถอดนาฬิกา สร้อย แหวน และวัสดุอื่น ๆ ที่เป็นสื่อไฟฟ้าออก เพื่อป้องกันไม่ให้มีผลต่อการทำงานของเครื่อง
- ก่อนการตรวจควรพักให้ชิ้นจร เป็นปกติ เสียก่อน
- เครื่องผู้รับการทดลองให้นอนในท่าที่ลับาย ทั้งจะต้องอธิบายวิธีการให้เข้าใจ เพื่อจะได้กานบันทึกซัดเจนดี (การรับกวนลดลง)
- ทำความสะอาดผิวนังบริเวณที่จะติดอีเล็กโตรด ใช้ล้าลีชูนและกอฮอร์ 70% เช็ด เป็นการลดความต้านทานที่ผิวนังการนำสัญญาจะดีขึ้น
- ใช้ครีม (electrode paste) ทาผิวน้ำล้มผืดของอีเล็กโตรดให้ทั่ว วางลงบน ผิวนังที่ทำความสะอาดแล้วนั้น คลิงแผ่นอีเล็กโตรดเบา ๆ เป็นการกระจายครีมให้ทั่ว และแน่ใจ ว่าผิวน้ำอีเล็กโตรดทุกล่วนล้มผืดกับผิวนัง ใช้สายรัศหรืออิตให้แน่นพอจะได้ไม่มีสัญญาณกวน ขณะบันทึก
- ติดสายลีดเข้ากันข้ออีเล็กโตรด
- เปิดเครื่องสักครู่ บางเครื่องจะมีปุ่มเตรียมพร้อม (ready) สังเกตดูเข้มบันทึก แล้วปรับปุ่ม position ให้เข้มอยู่กึ่งกลางกระดาษบันทึกและตรงเส้นทิป
- เริ่มบันทึกโดยกดปุ่มให้กระดาษเคลื่อนตัวความเร็ว 25 mm. ต่อวินาที และกดปุ่ม STD ซึ่งหมายถึงการปรับเทียบค่ามาตรฐานหรือเรียกว่าการคาร์ลิเบอเรชัน (calibration) โดยมีคลื่น รูปสี่เหลี่ยมขนาด 1 มิลลิโวลต์ ออกมาสังเกตดูกะรดาษบันทึกพร้อมทั้งปรับปรุงกำลังขยาย (gain) เพื่อให้คลื่นนั้นสูง 1 cm. (2 cm. ในกรณีที่สัญญาณอี.ชี.จี.ที่บันทึกได้ไม่ภายหลังนั้นต่ำมาก)
- หมุนปุ่มเลือกลีด (lead selector) ทำการบันทึกลีด 1 ขณะบันทึกต้องกดปุ่ม marker เพื่อกำเครื่องหมายไว้ว่าเป็นลีดไหน บันทึกให้กระดาษบันทึกได้ยาวประมาณ 6 นิ้ว พุ่ แล้วจึงเปลี่ยนลีดคือไปจนครบ 12 ลีดมาตรฐาน
ในขณะบันทึกบางครั้งจะได้กานอี.ชี.จี. ไม่ชัดเจน มีผลทำให้การอ่าน และการแปลผล

ภาพที่ 1 เครื่องมือวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ใช้ในการวิจัย

ผิดไป หันนี้เนื่องจากมีสัญญาณทรกสอดเข้ามารบกวน ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไข และจำกัดให้มีมาในสัญญาณรบกวนที่พนบอย ได้แก่

ก. สัญญาณรบกวนจากไฟฟ้ากระแสสลับ (ไฟบ้าน) ซึ่งมีความถี่ 50-60 Hz (ประเทศไทยเรา 50 Hz) ทำให้เส้นพื้นฐาน (base line) ไม่เรียบเป็นคลื่นเหมือนฝันเลือย หากใช้ความเร็วของกระดาษบันทึกเท่ากัน 25 mm. ต่อวินาที จะนับได้ 10-12 ช่วงคลื่นต่อ 5 mm. (1 ช่องใหญ่ในกระดาษบันทึก) สำหรับการแก้ไขต้องตรวจสอบว่าการรบกวนนี้เกิดขึ้นในห้องน้ำหรือเครื่องบันทึก โดยการหมุนปุ่มไปที่ STD แล้วอาจส่ายหัวอีเล็กโตรตั้งหมุดรวมกัน หากสัญญาณรบกวนยังคงอยู่แสดงว่าเป็นความผิดปกติของเครื่องซึ่งต้องแก้ไขโดยช่างอุปกรณ์การแพทย์ แต่หากทำการตั้งกล่าวว่าห้างด้วยแล้วสัญญาณหายไป แสดงว่าการรบกวนนั้นอยู่นอกเครื่อง หรือเทคนิคที่ใช้บันทึกไม่ถูกต้อง ต้องตรวจสอบสายต่อ แผ่นอีเล็กโตรต้องแนบกับผิวหนังและมีครีมพอดี สายลีดต้องไม่พันกัน เป็นต้น

ก. สัญญาณรบกวนจากผู้ถูกบันทึกมีกล้ามเนื้อสั่นเกร็ง (somatic tremor) บันทึกได้เส้นพื้นฐานไม่เรียบ รูปร่างไม่สม่ำเสมอและมีความตื้น นั่นคือคลื่นไฟฟ้ากล้ามเนื้อ (electromyogram, EMG) ที่เกิดจากการหดเกร็งของกล้ามเนื้อโดยเฉพาะบริเวณที่ติดอีเล็กโตรต ออย การแก้ไขโดยการจัดทำให้ผู้ถูกบันทึกให้อยู่ในท่าที่สันาย หากไม่หายไปก็จะเปลี่ยนตำแหน่งที่ติดอีเล็กโตรตเลี้ยงใหม่ ในตำแหน่งที่ไม่มีการเกร็งของกล้ามเนื้อ เช่น การติดในนิเกอร์ลีดที่เปลี่ยนมาติดตำแหน่งที่ตรงกับกระดูกหน้าอก (sternum) แทน ซึ่งมีมัดของกล้ามเนื้อน้อยเมื่อเทียบกับบริเวณอื่นของกรอบอก

ก. สัญญาณรบกวนที่บันทึกได้เส้นพื้นฐานไม่เรียบหรือแก่ง เรียกว่า วนเดอวิง เบส ลาย (wandering base line เป็นการรบกวนจากคลื่นที่มีความถี่ต่ำ เช่น การหายใจที่มีการเคลื่อนขั้นลงของผิวหนังกรอบอกอย่างมาก (ในการที่บันทึก chest lead) จะต้องแก้ไขโดยจัดท่านอนของผู้ถูกบันทึกให้สันาย และอธิบายให้เข้าใจแล้วตรวจสอบว่าอีเล็กโตรตติดหรือไม่ และตรวจสอบไฟที่ต่อมาจากอีเล็กโตรตว่าผันกัน หรือตึงรังกันหรือไม่ วิธีการติดหัวต่อ (lead)

หัวต่อของเครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (Electrocardiogram) ที่ใช้ในการวัดสามารถ

จำแนกตามตำแหน่งการติดเข็มได้ 2 ชนิด คือ

1. เข็มต่อมาตรฐานแขวน ขา (Standard Limb lead หรือ Bipolar lead)

ตำแหน่งที่ติดเข็มมาตรฐานแขวน ขา มีอยู่ 4 จุด คือ (ดังภาพที่ 1)

1.1 ข้อมือขวา

1.2 ข้อมือซ้าย

1.3 ข้อเท้าขวา

1.4 ข้อเท้าซ้าย

2. เข็มต่อหน้าอก (Precordial lead หรือ Unipolar Chest lead) ตำแหน่ง

ที่ติดเข็มต่อหน้าอก มีอยู่ 6 จุด คือ (ดังภาพที่ 2)

2.1 V_1 ติดระดับเดียวกับหัวแมม อยู่ซึ่กช่องของแนวกระดูก ห่างจากแนวกึ่งกลาง

หน้าอก 1 นิ้ว

2.2 V_2 ติดระดับเดียวกับหัวแมม อยู่ซึ่กช่องของแนวกระดูก ห่างจากแนวกึ่งกลาง

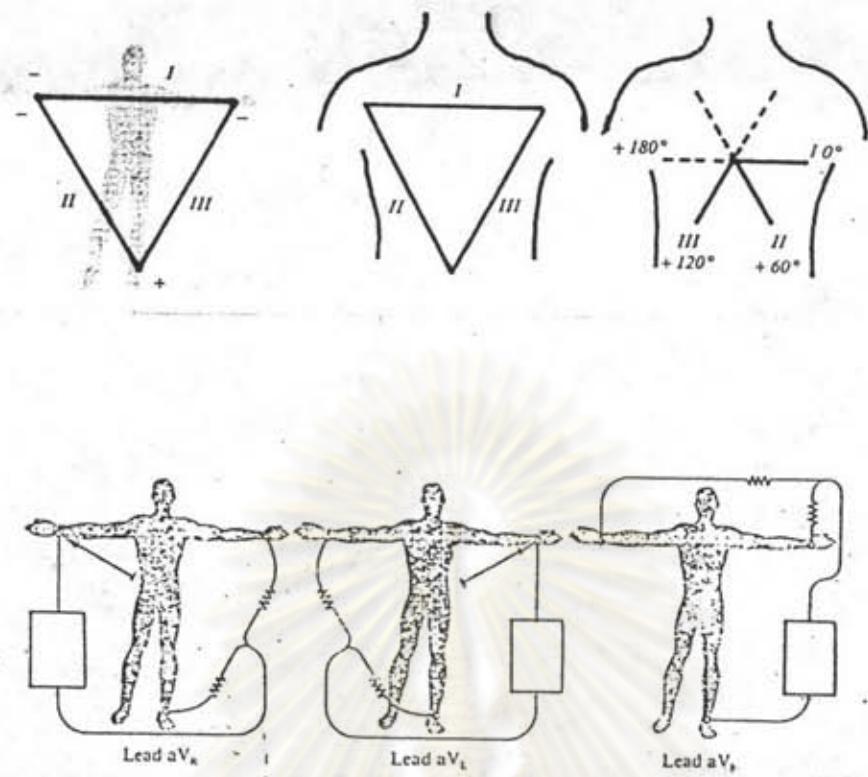
หน้าอก 1 นิ้ว

2.3 V_4 ติดตรงกับหัวแมมตามแนวตั้งห่างลงมา 2 นิ้ว

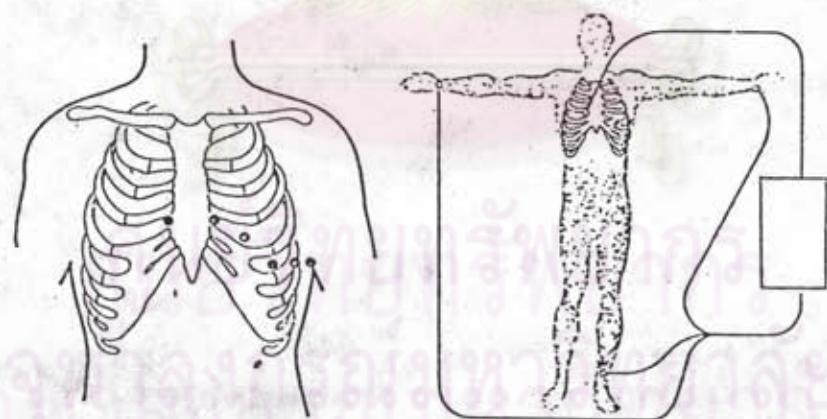
2.4 V_6 ติดในระดับเดียวกับหัวแมม ตรงจุดด้านข้างซ้ายของหน้าอก

2.5 V_3 ติดกึ่งกลางระหว่างแนวของ V_2 กับ V_4

2.6 V_5 ติดกึ่งกลางระหว่างแนวของ V_4 กับ V_6

ภาพที่ 2 ตำแหน่งท่อติดข้อมาตรฐาน (Standard Limb lead)

ภาพที่ 3 ตำแหน่งท่อติดข้อมือเลคไครด์ (Unipolar Chest Lead)

การทำเครื่องหมายของ lead ต่าง ๆ ให้กราฟ

-	= Limb lead I ใช้ลิมบ์ลักษณ์ VI
--	= Limb lead II ใช้ลิมบ์ลักษณ์ VII
---	= Limb lead III ใช้ลิมบ์ลักษณ์ VIII
----	= aVR
-----	= aVL
-----	= aVF
—	= Chest lead 1 ใช้ลิมบ์ลักษณ์ V_1
— —	= Chest lead 2 ใช้ลิมบ์ลักษณ์ V_2
— — —	= Chest lead 3 ใช้ลิมบ์ลักษณ์ V_3
— — — —	= Chest lead 4 ใช้ลิมบ์ลักษณ์ V_4
— — — — —	= Chest lead 5 ใช้ลิมบ์ลักษณ์ V_5
— — — — — —	= Chest lead 6 ใช้ลิมบ์ลักษณ์ V_6

ในการวัดค่าต่าง ๆ นั้นจะวัดใน lead ที่ต่าง ๆ กัน ซึ่งสมพูนุช อ่องจริต (2525:

23) กล่าวว่า “ในการอ่านค่าต่าง ๆ ของ Grafelín ในฝ้า ควรวัดใน lead ที่ให้ค่าสูงที่สุด” คือ

R-wave วัดใน Chest lead 5 ที่มีค่าสูงสุด

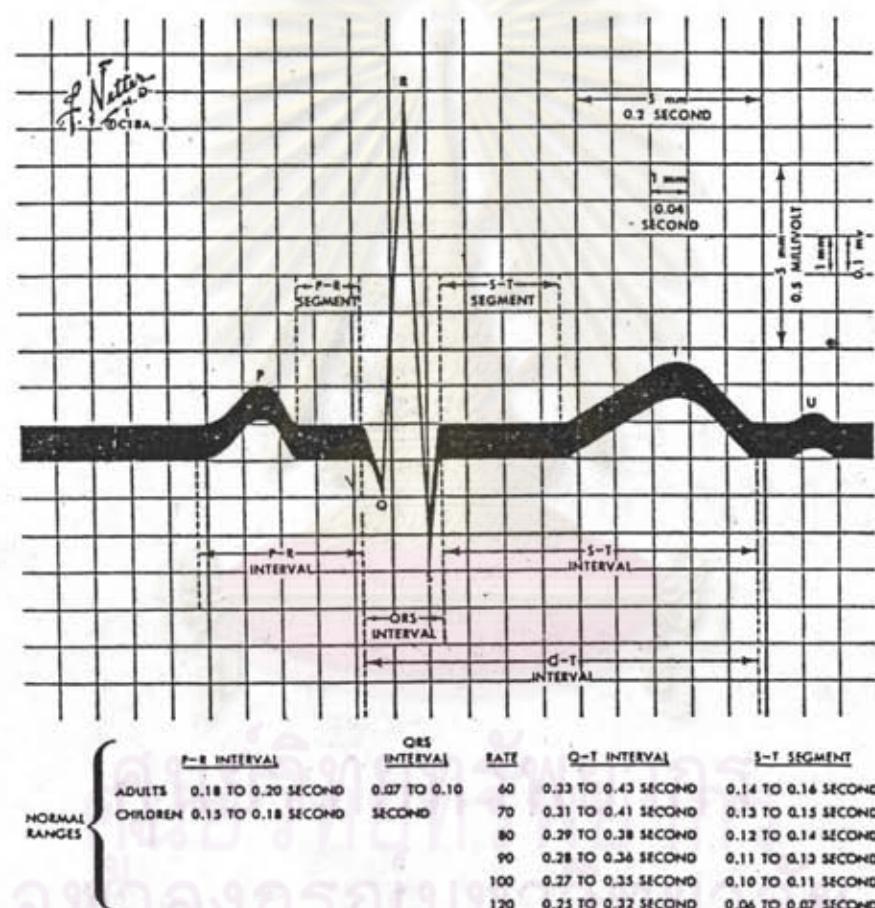
T-wave วัดใน Chest lead 5 ที่มีค่าสูงสุด

S-wave วัดใน Chest lead 1 ที่มีค่าสูงสุด

วิธีการวัดช่วงต่าง ๆ ของคลื่นไฟฟ้าหัวใจ

1. นำกราฟมาเลือกวัดใน lead ที่ให้ค่าสูงสุด เช่น ในการวัด R-wave จะวัดใน Chest lead 5

2. ใช้เครื่องวัด Vernier จับตรงเส้นฐาน Iso-electric line เป็นหลัก แล้วเลื่อนไปตามคลื่น R-wave ไปที่ส่วนที่สูงสุดของ R-wave
3. อ่านค่าความสูงของคลื่น R-wave ได้จากไม้บรรทัดบน Vernier
4. ทำการวัดค่าทุกค่า 10 stroke แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจึงใช้เป็นคะแนนที่แท้จริง

ภาพที่ 4 แสดงรูปกราฟคลื่นไฟฟ้าหัวใจปกติ และจุดที่วัดค่าต่าง ๆ

ภาคผนวก ๙

- ตารางเทียบอัตราชีพจรกับเวลาของการนับชีพจร 10 ครั้ง
- ตารางค่าการจันออกซีเจนสูงสุดของผู้ชายโดยวิธีการถึ่งจักรยานของօอสตราต์
- ตารางการปรับค่ากับอายุของผู้เข้ารับการทดสอบ

ศูนย์วิทยาธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตารางที่ 4 ตารางเทียบอัตราชีพจรกับเวลาของภาระน้ำหนัก 10 ครั้ง

เวลา	HR	เวลา	HR	เวลา	HR	เวลา	HR	เวลา	HR
12.00	50	9.44	64	7.74	78	6.55	92	5.68	106
11.89	50	9.31	64	7.65	78	6.49	92	5.64	106
11.88	51	9.30	65	7.64	79	6.48	93	5.63	107
11.66	51	9.17	65	7.55	79	6.42	93	5.59	107
11.65	52	9.16	66	7.54	80	6.41	94	5.58	108
11.43	52	9.03	66	7.46	80	6.35	94	5.53	108
11.42	53	9.02	67	7.45	81	6.34	95	5.52	109
11.22	53	8.89	67	7.37	81	6.29	95	5.48	109
11.21	54	8.88	68	7.36	82	6.28	96	5.47	110
11.01	54	8.76	68	7.28	82	6.22	96	5.43	110
11.00	55	8.75	69	7.27	83	6.21	97	5.42	111
10.82	55	8.64	69	7.19	83	6.16	97	5.39	111
10.81	56	8.63	70	7.18	84	6.15	98	5.38	112
10.62	56	8.52	70	7.11	84	6.10	98	5.34	112
10.61	57	8.51	71	7.10	85	6.09	99	5.33	113
10.44	57	8.40	71	7.02	85	6.04	99	5.29	113
10.43	58	8.39	72	7.01	86	6.03	100	5.28	114
10.26	58	8.28	72	6.94	86	5.98	100	5.25	114
10.25	59	8.27	73	6.93	87	5.97	101	5.24	115

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เวลา	HR								
9.92	60	8.06	74	6.78	88	5.86	102	5.16	116
9.91	61	8.05	75	6.77	89	5.85	103	5.15	117
9.76	61	7.95	75	6.71	89	5.80	103	5.11	117
9.75	62	7.94	76	6.70	90	5.79	104	5.10	118
9.61	62	7.85	76	6.63	90	5.75	104	5.07	118
9.60	63	7.84	77	6.62	91	5.74	105	5.06	119
9.45	63	7.75	77	6.56	91	5.69	105	5.03	119
5.02	120	4.49	134	4.06	148	3.71	162	3.41	176
4.98	120	4.47	134	4.05	148	3.70	162	3.40	176
4.97	121	4.46	135	4.04	149	3.69	163	3.39	177
4.94	121	4.43	135	4.02	149	3.67	163	3.38	178
4.93	122	4.42	136	4.01	150	3.66	164	3.37	178
4.90	122	4.40	136	3.99	150	3.65	164	3.36	179
4.89	123	4.39	137	3.98	151	3.64	165	3.35	179
4.86	123	4.37	137	3.97	151	3.63	165	3.34	180
4.85	124	4.36	138	3.96	152	3.62	166	3.33	180
4.82	124	4.34	138	3.94	152	3.61	166	3.32	181
4.81	125	4.33	139	3.93	153	3.60	167	3.31	181
4.79	125	4.31	139	3.91	153	3.59	167	3.30	182
4.78	126	4.30	140	3.90	154	3.58	168	3.29	182
4.75	126	4.28	140	3.89	154	3.57	168	3.28	183

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เวลา	HR								
4.74	127	4.27	141	3.88	155	3.56	169	3.27	183
4.71	127	4.25	141	3.86	155	3.54	169	3.26	184
4.70	128	4.24	142	3.85	156	3.53	170	3.25	185
4.67	128	4.22	142	3.84	156	3.52	170	3.24	185
4.66	129	4.21	143	3.83	157	3.51	171	3.23	186
4.64	129	4.19	143	3.81	157	3.50	171	3.22	186
4.63	130	4.18	144	3.80	158	3.49	172	3.21	187
4.60	130	4.16	144	3.79	158	3.48	172	3.20	188
4.59	131	4.15	145	3.78	159	3.47	173	3.19	188
4.57	131	4.13	145	3.77	159	3.46	173	3.18	189
4.56	132	4.12	146	3.76	160	3.45	174	3.17	189
4.53	132	4.10	146	3.74	160	3.44	174	3.16	190
4.52	133	4.09	147	3.73	161	3.43	175	3.15	190
4.50	133	4.07	147	3.72	161	3.42	175	3.14	191
3.13	192	3.10	194	3.07	195	3.04	197	3.01	199
3.12	192	3.09	194	3.06	196	3.03	198	3.00	200
3.11	193	3.08	195	3.05	197	3.02	199		

ตารางที่ 5 ค่าการจับออกซิเจนสูงสุดของผู้ชาย (ลิตร/นาที) โดยวิธีการถือจักรยานของ
ออลสตราแวร์

Heart rate	Max VO ₂ (L/min)					Heart rate	Max VO ₂ (L/min)				
	300 kpm	600 kpm	900 kpm	1200 kpm	1500 kpm		300 kpm	600 kpm	900 kpm	1200 kpm	1500 kpm
120	2.2	3.5	4.8			146	2.4	3.3	4.4	5.6	
121	2.2	3.4	4.7			147	2.4	3.3	4.4	5.5	
122	2.2	3.4	4.6			148	2.4	3.2	4.3	5.4	
123	2.1	3.4	4.6			149	2.3	3.2	4.3	5.4	
124	2.1	3.3	4.5	6.0		150	2.3	3.2	4.2	5.3	
125	2.0	3.2	4.4	5.9		151	2.3	3.1	4.2	5.2	
126	2.0	3.2	4.4	5.8		152	2.3	3.1	4.1	5.2	
127	2.0	3.1	4.3	5.7		153	2.2	3.0	4.1	5.1	
128	2.0	3.1	4.2	5.6		154	2.2	3.0	4.0	5.1	
129	1.9	3.0	4.2	5.6		155	2.2	3.0	4.0	5.0	
130	1.9	3.0	4.1	5.5		156	2.2	2.9	4.0	5.0	
131	1.9	2.9	4.0	5.4		157	2.1	2.9	3.9	4.9	
132	1.8	2.9	4.0	5.3		158	2.1	2.9	3.9	4.9	
133	1.8	2.8	3.9	5.3		159	2.1	2.8	3.8	4.8	
134	1.8	2.8	5.9	5.2		160	2.1	2.8	3.8	4.8	
135	1.7	2.8	3.8	5.1		161	2.0	2.8	3.7	4.7	
136	1.7	2.7	3.8	5.0		162	2.0	2.8	3.7	4.6	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

Heart rate	Max VO ₂ (L/min)					Heart rate	Max VO ₂ (L/min)				
	300 kpm	600 kpm	900 kpm	1200 kpm	1500 kpm		300 kpm	600 kpm	900 kpm	1200 kpm	1500 kpm
137	1.7	2.7	3.7	5.0		163		2.0	2.8	3.7	4.6
138	1.6	2.7	3.7	4.9		164		2.0	2.7	3.6	4.5
139	1.6	2.6	3.6	4.8		165		2.0	2.7	3.6	4.5
140	1.6	2.6	3.6	4.8	6.0	166		1.9	2.7	3.6	4.5
141		2.6	3.5	4.7	5.9	167		1.9	2.6	3.5	4.4
142		2.5	3.5	4.6	5.8	168		1.9	2.6	3.5	4.4
143		2.5	3.4	4.6	5.7	169		1.9	2.6	3.5	4.3
144		2.5	3.4	4.5	5.7	170		1.8	2.6	3.4	4.3
145		2.4	3.4	4.5	5.6						

ตารางที่ 6 การปรับค่ากันอายุของผู้ทดสอบ (Age Correlation Factor)

Age	Factor	Age	Factor	Age	Factor
10	1.12				
11	1.116	31	0.918	51	0.742
12	1.112	32	0.906	52	0.734
13	1.108	33	0.894	53	0.726
14	1.104	34	0.882	54	0.718
15	1.10	35	0.87	55	0.71
16	1.08	36	0.862	56	0.704
17	1.06	37	0.854	57	0.698
18	1.04	38	0.846	58	0.692
19	1.02	39	0.838	59	0.686
20	1.00	40	0.83	60	0.68
21	1.00	41	0.82	61	0.674
22	1.00	42	0.81	62	0.668
23	1.00	43	0.80	63	0.662
24	1.00	44	0.79	64	0.656
25	1.00	45	0.78	65	0.65
26	0.986	46	0.774	66	0.648
27	0.972	47	0.768	67	0.646
28	0.958	48	0.762	68	0.644
29	0.944	49	0.756	69	0.642
30	0.93	50	0.75	70	0.64

ภาคผนวก ค

การศึกษานำร่อง (Pilot Study)

เรื่อง “ความล้มเหลวของความสามารถในการจับออกซีเจนสูงสุดของօอสต์ราն์ด์ กับ
คลินไฟฟ้าหัวใจ”

ศูนย์บริการทั่วไปฯ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ 7 ตารางการศึกษาน้ำร่องข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ของคลื่นไฟฟ้าหัวใจกับการจับ
ออกซิเจนสูงสุดด้วยวิธีจักรายงานของออสตราনด์

อันดับที่	อายุ (ปี)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	การจับออกซิเจนสูงสุด	คลื่น R
			(มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที)	(มิลลิเมตร)
1	15	48	20.60	55.00
2	15	51	12.00	43.14
3	15	50	23.80	52.80
4	15	54.50	13.50	48.44
5	15	50	11.60	39.83
6	15	48.50	10.90	37.24
7	15	51.80	15.10	43.64

จากตารางข้อมูล ผลของการจับออกซิเจนสูงสุดด้วยวิธีจักรายงานของออสตรา�ด์ และ
ผลคลื่นอาร์ ของคลื่นไฟฟ้าหัวใจ นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของสเปียร์แมน (Spearman's
rank - difference correlation) ผลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์มีค่าเท่ากับ
0.9286

$$\text{หมายเหตุ สูตร} \quad P = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

ภาคผนวก ๔

ข้อมูลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง 97 คน

ศูนย์วิทยบรังษยการ
ร่วมกับมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ข้อมูลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง 97 คน

ลำดับที่	อายุ (ปี)	ส่วนสูง (เซนติเมตร)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ชีพจรและผ้า
1	15	166	49.5	75
2	15	165	48.0	62
3	15	168	51.0	70
4	15	172	57.0	80
5	15	169	50.0	79
6	15	173	54.5	94
7	15	174	58.0	96
8	16	175	67.0	83
9	18	176	71.5	69
10	16	167	58.0	88
11	16	172	49.5	77
12	16	173	55.5	78
13	15	184	66.0	83
14	16	169	55.0	68
15	16	173.5	60.0	86
16	16	164	44.5	65
17	16	169	49.0	89
18	16	164	49.0	73
19	16	169	52.5	82
20	16	168.5	76.0	73

ลำดับที่	อายุ (ปี)	ส่วนสูง (เซนติเมตร)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ชีพจรขณะพัก (ครั้ง/นาที)
21	17	175	60.5	81
22	16	163.5	49.5	79
23	16	164	55.0	89
24	16	164.5	54.0	89
25	16	162	61.5	85
26	16	165	54.5	83
27	16	170	53.0	77
28	17	166	53.0	90
29	17	168	56.5	94
30	14	164	76.0	68
31	16	169	57.0	69
32	17	165	50.0	74
33	16	172	50.0	81
34	17	169	62.0	76
35	16	177	60.0	86
36	16	165	54.0	73
37	16	174	60.0	72
38	16	171	55.0	82
39	15	161	45.0	58
40	16	168	57.0	90
41	16	171	63.0	74
42	17	162	48.0	78

ลำดับที่	อายุ (ปี)	ส่วนสูง (เซนติเมตร)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ชีพจรขยะผัก (ครั้ง/นาที)
43	17	172	59.0	78
44	17	170	63.0	76
45	17	173	52.0	82
46	18	170	62.5	85
47	17	170	64.0	89
48	17	176	81.0	82
49	19	168	56.0	94
50	17	169.2	38.6	96
51	15	161	74.0	83
52	18	171	54.0	75
53	18	156	50.0	76
54	16	177	63.0	98
55	16	171	52.0	92
56	17	171	53.0	70
57	16	177	60.0	62
58	16	170	55.0	84
59	16	178	54.5	81
60	17	167	58.0	91
61	17	175	59.0	83
62	16	175	50.0	84
63	16	173	56.5	85
64	15	170	60.0	95

ลำดับที่	อายุ (ปี)	ส่วนสูง (เซนติเมตร)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ชีพจรและผัก (ครั้ง/นาที)
65	17	175	75.0	106
66	15	168	56.0	90
67	15	173	67.0	88
68	16	162	48.5	93
69	17	164	57.0	85
70	16	179	57.0	92
71	17	164	68.0	82
72	17	173	57.0	102
73	16	167	55.0	85
74	15	162.5	80.0	87
75	15	173	49.0	68
76	18	177	64.0	78
77	17	173	73.5	89
78	18	172	51.5	72
79	17	164	51.0	97
80	17	166.5	52.5	77
81	18	172	64.0	92
82	17	170	56.0	70
83	16	163	46.0	78
84	16	168	55.0	88
85	17	168	58.0	86
86	16	178	61.0	90

ลำดับที่	อายุ (ปี)	ส่วนสูง (เซนติเมตร)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ชีพจรณะพัก (ครั้ง/นาที)
87	17	173	57.5	81
88	16	172	55.0	67
89	15	168	50.0	75
90	15	174	55.0	82
91	16	164	59.0	98
92	15	172	53.0	79
93	15	163	47.5	89
94	15	165	47.5	75
95	16	173	65.5	99
96	15	168	50.0	98
97	15	172	53.0	83
<hr/>				
\bar{X}	16.185	169.615	56.965	82.268
SD	0.934	4.857	7.905	9.551
ΣX	1570	16452.7	5525.6	7980.0

ภาคผนวก จ

ข้อมูลดิบของคะแนนคลื่นอาร์ และความสามารถในการจับອอกซีเจนสูงสุด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จ.เชียงราย มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีดิจิตอล ชั้น ๑

ข้อมูลดินของคะแนนของคลื่นอาร์ และความสามารถจับออกซิเจนสูงสุด

คนที่	คลื่นอาร์ (มิลลิเมตร)	การจับออกซิเจนสูงสุด
		(มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที)
1	16.30	51.11
2	20.60	55.00
3	12.00	43.14
4	14.00	50.18
5	23.80	52.80
6	13.90	48.44
7	11.60	39.83
8	19.50	43.85
9	13.70	32.00
10	10.90	37.24
11	15.10	43.64
12	18.40	46.07
13	21.90	42.73
14	21.10	44.18
15	14.50	43.20
16	24.50	52.47
17	20.10	48.49
18	18.70	45.18
19	25.00	49.26
20	23.40	52.63
21	20.10	49.06
22	21.80	50.18
23	15.00	41.24
24	14.50	40.00

คนที่	คลื่นอาร์ (มิลลิเมตร)	การจับออกซิเจนสูงสุด
		(มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที)
25	11.00	35.12
26	24.60	59.45
27	17.60	49.83
28	18.10	42.00
29	12.80	41.20
30	16.40	40.67
31	14.60	45.47
32	21.80	56.64
33	19.40	56.16
34	20.90	54.45
35	12.80	37.10
36	25.50	48.00
37	21.30	43.20
38	16.40	49.27
39	12.30	38.89
40	11.50	37.89
41	22.70	46.29
42	19.10	55.21
43	17.40	49.24
44	24.10	55.69
45	19.20	40.77
46	20.60	41.60

คนที่	คลื่นอาร์	การจับออกซิเจนสูงสุด
		(มิลลิเมตร) (มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที)
47	19.10	49.30
48	14.50	42.90
49	16.20	43.71
50	13.40	34.37
51	9.80	29.73
52	21.20	50.44
53	14.20	41.60
54	18.40	44.57
55	14.70	43.62
56	21.70	49.80
57	20.10	50.40
58	14.00	41.24
59	14.50	43.60
60	19.50	48.38
61	15.10	41.32
62	14.30	43.20
63	17.10	47.79
64	22.00	53.83
65	17.10	47.79
66	13.70	87.32
67	12.40	37.76
68	14.10	42.31

คนที่	คลื่นอาร์ (มิลลิเมตร)	การจับออกซิเจนสูงสุด	
		(มิลลิลิตร/กิโลกรัม/นาที)	
69	17.10	40.91	
70	17.60	51.16	
71	16.30	46.18	
72	9.60	36.26	
73	17.90	48.11	
74	15.60	41.63	
75	14.00	42.65	
76	16.70	47.38	
77	15.00	44.61	
78	24.10	50.49	
79	16.50	49.49	
80	16.30	40.38	
81	20.70	44.94	
82	10.60	37.86	
83	22.10	54.61	
84	15.40	46.24	
85	21.80	50.21	
86	16.10	47.18	
87	20.10	48.71	
88	11.40	35.16	
89	11.80	36.20	
90	15.60	46.00	

คนที่	คลื่นอาร์ (มิลลิเมตร)	การจับออกซีเจนสูงสุด
		(มิลลิตร/กิโลกรัม/นาที)
91	16.00	44.78
92	12.80	37.74
93	16.10	44.00
94	15.10	46.81
95	15.10	42.98
96	15.10	40.70
97	21.50	48.36

ศูนย์บริการพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อพาร์ทเม้นต์บ้านวิทยาลัย

ภาคผนวก ๒

พนงสื่อขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
เพื่อสุขภาพดีทุกครอบครัว
จุดเด่นคือสมดุลทางชีวภาพ

ที่ กม 0309/0037

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10500

28 ตุลาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อ่านนายการ โรงเรียนเครื่อมอุคมศึกษาพัฒนาการ

เนื่องด้วย น.ส. พะเยาว์ ชนัญญากร นิลิตชั้นปริญญาโทสาขาวิชา ภาควิชาพลศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจับออกซิเจนสูงสุดตัวอย่างจัดการของอสตรราตน์ และคลื่นไฟฟ้าหัวใจ” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญ ชัยวัชรภรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิลิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และจัดการวัดงานมาทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 100 คน ของ โรงเรียนเครื่อมอุคมศึกษาพัฒนาการ ในระหว่างวันที่ 1-5 พฤศจิกายน 2531

จึงเรียนมาเพื่อความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ น.ส. พะเยาว์ ชนัญญากร ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งกล่าวเพื่อประโยชน์ใช้สอยทางวิชาการด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรนัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกวิชาศรีวราห์

โทร. 2150895-9

ประวัติผู้เชื่อม

นางสาวพะเยาว์ ถันดุญากร เกิดเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2498 ที่อำเภอเมือง จังหวัดระนอง สำเร็จการศึกษามัธยมจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ผลศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2520 และเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาที่ภาควิชาผลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2530 ปัจจุบันรับราชการครุ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนป่าตุ้มคงคา อั่งเอยพระโขนง กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ตัดสินกีฬายิงนาสติกของสมาคมยิงนาสติกแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิจัยและการสอนมหาวิทยาลัย